

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 208/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Dopitom, Vazovova 6838/9B, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/14/2022 z 21. marca 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Cdo/141/2022 z 13. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhuje zrušiť namietané uznesenia, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v konaní na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 12C/52/2021 v procesnom postavení žalovanej. Žalobcovia (podieloví spoluvlastníci) sa domáhali nariadenia neodkladného opatrenia uloženia zákazu sťažovateľke nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (zastavané plochy a nádvorie, rodinný dom) a zdržania sa akýchkoľvek sanačných a stavebných prác alebo úprav na dotknutých nehnuteľnostiach bez spoločného súhlasu všetkých ostatných spoluvlastníkov. Návrh odôvodnili tým, že na dotknutých nehnuteľnostiach prebieha rozsiahla rekonštrukcia v podobe sanačných a stavebných prác (vybúranie priečky, dverových otvorov, odstránenie drevených parkiet, okien, nová elektroinštalácia, výmena okien) bez spoločného súhlasu (dohody) s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi.

3. Okresný súd uznesením č. k. 12C/52/2021 z 1. decembra 2021 v spojení s namietaným uznesením krajského súdu uložil sťažovateľke zákaz nakladania s dotknutými nehnuteľnosťami a povinnosť zdržať sa akýchkoľvek sanačných a stavebných prác alebo úprav na dotknutých

nehnutelnostiach bez spoločného súhlasu všetkých ostatných spoluvlastníkov s odôvodnením, že žalobcovia preukázali dôvodnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia konzumujúceho vec samú. Z listinných dôkazov, fotodokumentácie, ako aj mailovej komunikácie bolo zrejmé, že sťažovateľka uskutočňuje bez súhlasu ostatných podielových spoluvlastníkov sanačné a stavebné práce a úpravy na dotknutých nehnuteľnostiach. Sťažovateľka, ktorá je podielovou spoluvlastníčkou dotknutých nehnuteľností v pomere 1/6, tak urobila rozhodnutie, ktoré sa týka spoločnej veci bez súhlasu a rozhodnutia ostatných podielových spoluvlastníkov. Proti namietanému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd namietaným uznesením odmietol.

II.

4. Sťažovateľka vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu napáda jeho nedostatočné odôvodnenie v otázke právneho posúdenia jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní. Podľa jej názoru v konaní pred všeobecnými súdmi preukázala, že všetky stavebné a údržbové práce vykonávala a zabezpečovala tretia osoba (dcéra sťažovateľky), čo v zásade správne zistil a konštatoval aj krajský súd. Napriek uvedenému však podľa jej názoru krajský súd dospel k nezrozumiteľným a nepreskúmateľným záverom. Sťažovateľka v odvolacom konaní predložila listinné dôkazy (žiadosť o vystavenie cenovej ponuky z 25. augusta 2021, čestné vyhlásenie jej dcéry, že sama zabezpečila realizáciu stavebných a údržbových prác na dotknutých nehnuteľnostiach), z ktorých má podľa jej názoru jednoznačne vyplývať, že žiadne stavebné práce na dotknutých nehnuteľnostiach nerealizovala a nezabezpečovala.

5. Najvyššiemu súdu vytýka, že sa vôbec nezaoberal jej dovolacou argumentáciou vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (nedostatočné odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu v otázke jej pasívnej vecnej legitímácie a nevykonania priložených listinných dôkazov, ktoré preukazujú jej tvrdenia).

III.

III.1. K namietanému uzneseniu krajského súdu:

6. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka proti namietanému uzneseniu krajského súdu podala dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd namietaným uznesením. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému uzneseniu krajského súdu opodstatňuje uprednostnenie právomoci najvyššieho súdu [čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaného porušenia uvedených práv sťažovateľky namietaným uznesením krajského súdu, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému uzneseniu najvyššieho súdu:

7. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to aj pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019).

8. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

9. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľky o jej nedostatočnej pasívnej vecnej legitímácii v konaní pred všeobecnými súdmi, s ktorou sa podľa jej názoru všeobecné súdy dostatočne nezaoberali s poukazom na skutočnosť, že stavebné a údržbové práce na dotknutých nehnuteľnostiach vykonávala a zabezpečovala tretia osoba (dcéra sťažovateľky).

10. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením namietaného uznesenia krajského súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020, III. ÚS 347/2021).

11. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o jej nedostatočnej pasívnej vecnej legitímácii krajský súd v namietanom uznesení skonštatoval, že sťažovateľka sa voči žalobe ostatných podielových spoluvlastníkov nemôže účinne brániť tým, že stavebné práce vykonávala a zabezpečovala tretia osoba (jej dcéra), a ani tým, že dcéra konala na základe jej poverenia z dôvodu predchádzania škodám na spoločnej dotknutej nehnuteľnosti. Krajský súd uviedol, že právne vzťahy medzi spoluvlastníkmi zahŕňajú a konzumujú aj prípadné zodpovednostné vzťahy za škodu. Sťažovateľka netvrdila, že na dotknutých nehnuteľnostiach nehrozila škoda zo strany tretích osôb, preto bola povinná konať iba so súhlasom ostatných spoluvlastníkov.

12. Najvyšší súd v namietanom uznesení skonštatoval, že v postupe krajského súdu nezistil také vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť sťažovateľku na jej procesných právach. Odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu považoval za dostatočné a jasne z neho vyplýva, čoho sa žalobcovia domáhali, aké stanoviská k veci strany konania zaujali, z ktorých skutočností

a dôkazov všeobecné súdy vychádzali a akými úvahami sa pri posúdení veci riadili. Ďalej uviedol, že krajský súd sa zaoberal inštitútom spoluvlastníctva a pravidlami hospodárenia so spoločnou vecou vrátane významu veľkosti podielu na spoločnej veci. Z uvedeného považoval za preukázané, že krajský súd sa dostatočne zaoberal opodstatnenosťou nariadeného neodkladného opatrenia vo vzťahu k skutkovým okolnostiam daného prípadu, reagoval na odvolacie námietky sťažovateľky a poukazoval aj na prípadné ďalšie okolnosti možností právnej ochrany, ktorej sa strany konania môžu v budúcnosti domáhať. Dovolaciu argumentáciu o nedostatočnom odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu preto považoval za nedôvodnú.

13. Ústavný súd uvádza, že primárnym a prirodzeným spôsobom rozhodovania o hospodárení so spoločnou vecou je rozhodovanie na základe dohody spoluvlastníkov. V danom prípade bolo zrejmé, že na dotknutých nehnuteľnostiach sa vykonávali rekonštrukčné práce bez predošlej dohody všetkých podielových spoluvlastníkov. Sťažovateľka túto skutočnosť žiadnym spôsobom nerozporovala a ani nespochybnila. Všeobecné súdy považovali za preukázané, že sťažovateľka nedisponovala súhlasom všetkých (väčšinových) podielových spoluvlastníkov na vykonanie rekonštrukčných a sanačných prác na dotknutých nehnuteľnostiach a že sporné zásahy do spoločnej nehnuteľnosti sú s jej osobou spojené.

14. Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu v spojení s namietaným uznesením krajského súdu je zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia považovali všeobecné súdy za rozhodné pre posúdenie veci. Namietané uznesenie najvyššieho súdu v spojení s namietaným uznesením krajského súdu dáva sťažovateľke jasnú odpoveď na to, že jej skutkové a právne námietky nie sú dôvodné. Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho a krajského súdu odpovedá na všetky podstatné tvrdenia a námietky sťažovateľky. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného rozhodnutia. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery namietaného rozhodnutia. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu